

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah

Velja za vse leto - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHELSEA 3878

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

TELEFON: CHELSEA 3878

NO. 152. — ŠTEV. 152.

NEW YORK, MONDAY, JUNE 30, 1930. — PONDELJEK, 30. JUNIJA 1930.

VOLUME XXXVIII. — LETNIK XXXVIII.

KONEC MONARHIJE NA ŠPANSKEM NAPOVEDAN

NOV VOLITVENI ZBOR BO SKLICAN SEPTEMBRA MESECA

Nastanek republike se pričakuje že po jesenskih volitvah. — Kralj postane najbrž stalni predsednik. — Demokratična vlada bo jamčena.

GENEVA, 28. junija. — Močna struja napram republikanski obliki vlade v Španiji se je izza smrti diktatorja Prima de Rivera ojačila ter dosegla sedaj skoro svoj višek.

V septembru bo sklican španski volitveni zbor, ki naj določi način vlade.

In, čeprav so sprememe v Španiji politične razmere pogosto nepričakovano, kažejo vsa znamenja, da sedanja vladarska družina Hapsburško-burbonska ne bo rabila naslednika. Sedanji kralj Alfonz bo izgubil dokaj svoje vlade ter bo prikrojeno njegovo stališče slično onim kraljev Anglije in Belgije ali pa postane do konca svojega življenja predsednik dosedanjega svojega kraljestva.

Politični voditelji gibanja napram republiki soglašajo, da se morajo Alfonzu prističi peruti ako bi ostala monarhija. Odločno bodo nastopili proti nemirom, istotako pa tudi gledali na to, da bodo septemberske volitve v parlament popolnoma nepristranske.

V slučaju, da se parlament odloči za monarhijo, se bo mirnim a radikalnim potom prevredilo ustavo tako, da bo ista jamčila demokratično vlado. — Člani parlamenta, ki z dosedanjo vlado niso zadovoljni, naj bi bili v večini.

Prejšnji demokratični ministrski predsednik Santiago Alba, ki se namerava vrniti v Madrid, je na podlagi tega svetoval kralju Alfonzu v zadnji avdijenci, naj zahteva zase dosmrtno predsedništvo. Vzajemno z Albo deluje tudi Francisco Galbo, mogočen državnik in industrijalec iz Lizbone.

POROČEVALKA PRETEPENA V JUGOSLAVIJI

Nemka pravi, da jo je jugoslovanska policija pretepla. — Preiskave v teku.

ZAGREB, Jugoslavija, 27. junija. Nemška poročevalka se pritožuje, da jo je jugoslovanska policija vkleinila in večkrat pretepla. Istočasno je izsilila policija v Novem Sandecu iz nje izjavo, ki obtežuje odlične člane nemške manjšine v Jugoslaviji. Zatrjuje, da so ti nedolžni, preiskavo glede tega bo pa vodil ministrski predsednik Živković.

Poročevalka, Mrs. Hida Isolda Reiter, se je pritožila po oprostitvi pri ministrskem predsedniku, njene pritožbe se pa baje ni vpoštevalo, dokler niso tudi dunajski listi o tem poročali.

Ga. Reiter ki je član nemške manjšine, je bila aretirana na podlagi obtožbe, da razširja nepodpisana pisma, ki napadajo jugoslovansko vlado. Ona zatrjuje, da je bila zvezana za roki in nogi, da so ji vtaknili med roke in kolena kol ter jo nato tepli po golih podplatih, dokler ni bila več zmožna hoditi. Ko je njeno ječanje doseglo ušesa drugih jetnikov, so ji vrgli vrečo čez glavo in jo odstranili.

Ko je nato prosila zastoj milosti pri preiskovalnem sodniku, izjavila nadalje, se ji je na podlagi neprestanega mučenja izsililo priznanje na vsa mogoča vprašanja. Ko je bila izpuščena, se je opetovano pritožila pri policijskem poveljniku v Novem Sandecu. Dosegla je pa menda le nova razočaranja. Prislili so jo namreč podpisati izjavo, da v ječi niso z njo slabopostopali ter da se odpoveduje zdravnikiški preiskavi.

Ta izjava je najprej izzvala ogorčenje v dunajskih listih. Postopanje napram Ga. Reiter primerjajo listi s postopanjem napram Dr. Mačku in njegovim pristasem.

POLJAKI PROTI PILSUDSKIJU

Istotako bodo zahtevali tudi ministrskega predsednika, Ignac-a Mos-cicki.

KRAKOW, Poljska, 28. junija. — Poljska stolica se pripravila da sprejme večšišočglavo množico kmetov in delavcev. Iz zunanjih okrajev so že na potu procesije na vse-mogočih prometnih sredstvih, modernih avtomobilih in staroveških vozovih, da se udeležijo konference, ki bo zahtevala odstop Pilsudskega in Mosickega.

Vlada ni ukrenila ničesar, da zabra-ni konferenco. Le za slučaj nereda je odredila močne vojske in policijske oddelke.

Zborovanje v Krakovu nazivlje-jo konferenco za obrambo ljud-skih pravic in prostosti. Za geslo so prevzeli: "Dol z diktatorstvom, dolgo naj živi demokracija in pa-rlamentarna vlada".

Napad je namenjen v prvi vrsti Pilsudskemu, ne bo se pa prizana-salo niti predsedniku republike, ker smatrajo njega odgovornim za sedanje razmere v republiki in ker je hotel igrati vlogo diktatorja na-pram parlamentu.

Lahko je mogoče, da bo odgovor-il Pilsudski na zahteve konferen-ce s tem, da bo že na dan zborova-nja samega razpustil sedanji Sejm.

Pět dni dela na teden

MILWAUKEE, 26. junija. — Pri konvenciji železniških strojevodij je bilo sprejeta resolucija za osem-urni in pet dni dela na teden. V slučaju ker se dela šest dni na teden, postane delavni čas 7 ur dnevno, kjer se pa dela sedem dni v tednu se zahteva šesturni delov-nik.

"Koze" se pojavljajo v Clevelandu

CLEVELAND, 26. junija. — Mestni zdravstveni komisar Clevelanda, dr. Rockwood poroča, da je v me-stu in okolici bilo zadnji čas jav-ljenih okrog 500 slučajev. Ljudje, ki gredo na počitnice v kraje, kjer so razširjene koze, opominja dr. Rockwood, da se dajo cepiti proti na-lezljivi bolezni.

OBUPNI BOJI V HONANU

SANGHAJ, Kitajska, 28. junija. — Vladna in vstaška armada dobile so po 50.000 mož ojačenja. Ako bi severna armada zmagala, pride Kaj-Sekova vlada na tehtnico.

Vstaška poročila javljajo, da so se njihovi napadi pomnožili ter je pričakovati, da pridrjo vladno bojno črto. V tem slučaju bi generala Yen Hsi-San in Feng Yuhšan napredovala proti Nankingu ter skušala strmoglaviti tamošnjo vlado in dik-tatorja Čang Kaj-Seka.

Nasprotno pa poročajo nankinški poveljniki, da so izboljšali svoje stališče pri Kajfeng.

Nepristranska poročila pa ne pri-znavajo izboljšanja niti prvim niti drugim, menijo pa, da se mora obrtni zmaga v kratkem na eno ali drugo stran.

NARKOTIČNIH SREDSTEV ZA \$70.000 NASLI V KOVCEGU

Ko je uprava velikega hotela v New Yorku pregledovala svoje pro-store za shrambo prtjljage, je prišel na dan zaprašen kovček, vred-nen \$70.000.

Vsebina je obstojala iz 250 unč morfina, 100 unč kokaina in 752 unč opija. Kovček je ležal v hotelu dve leti.

Kot iz napisov razvidno, je dop-spel iz Švice ter bil namenjen v Sanghaj. Najbrže je pa bil njegov lastnik že preje aretirán vsled ka-kega sličnega posta.

FRANCOŠČINA V KANADSKIH ŠOLAH

Odsek za javne šole v Kanadi je sklenil, naj se po teh zavodih pou-čuje francoščina. Še neki angleški listi pritrjujejo temu sklepu, češ, da ne vidijo ugovorov zoper to. "Naj-boljši čas za ta uk je osnovna šo-la, ne pa srednja. To velja za vso Kanado, zlasti še za Ottawa. To me-sto je dvojezično, sedeže vlade, ki upravlja narodne zadeve v obeh jezikih, in stoji na meji proti Que-becu. Sprito teh okoliščin je — ne-glede na prosvetno vprašanje — re-spametno in neprimerno, če bi ho-teli ugovarjati proti odloku, da naj se uči francoščina po osnovnih šo-lah v Ottawi".

ROMUNSKI JUDJE PRI KRALJU

Odposlanci so bili zadovoljni z njegovim odgo-vorom. — Priprave za kronanje.

BUKAREŠTA, Romunska, 28. ju-nija. — Vseled mnogih proti-judov-skih izgrediv se je sestala na pre-fekturi konferenca, kateri so pris-tovovali zastopniki Judov, ter v to nastavljeni inspektor ministrstva za notranje zadeve. Prefekt se je pri tej priliki pritožil, da so bila nje-gova prizadevanja brezuspešna, ker je oprostil državni pravdnik vse protijudovske agitatorije.

Včeraj je zasljal kralj Karol ju-dovske parlamentarne odposlance, Dr. Fischer mu je želel dolgo in slavno vladanje ter ga prosil, naj napravi konec preganjanju judov-skih državljanov.

Kralj se je zahvalil ter izjavil, da se morajo vse sovražnosti nemudo-ma nehati.

Poslanci so bili s kraljevo izjavo zelo zadovoljni.

Kronanje Karola se bo vršilo ok-tobra meseca in Alba Julia, kjer so se vršila kronanja njegovih pred-nikov. Čeprav se je objubiljo, da bo kronanje enostavno, se ne bo hranilo z izdatki. Kronanje naj bi bilo imeniten zgodovinski dogodek. Zastave se bo spravilo v Alba Ju-lia. Kralj bo kronan s krono voj-vod ter ono romunskih kraljev. Gledali bodo tudi, da bo mali princ Mihael zadovoljen ter ga kronali za vojvodo iz Alba Julia. Za sedaj še ni gotovo, ali bodo rabili staro krono ali naročili novo.

Po kronanju bo obiskal kralj grobnice svojih prednikov v Curtea de Arges. Na griču, ki je nanešen iz vseh provinc, Romunije, bo oddal svojo prisego.

ITALIJA JE ZVIŠALA DAVKE

V odgovor na ojačenje francosko-italijanske meje s strani Francije je odgovorila Italija z davčno naklado. Fašistična vlada je dovolila v svrhu narodne obrambe pol milijarde lir (\$26,000,000) davkov. Finančni minister Mosconi je pov-darjal v svojem tozadevnem govo-ru, da je Italija nadvse miroljub-na, da pa ne sme prezreti voja-skih priprav drugih narodov.

Od navedene pol milijarde lir je določenih 300.000.000 lir za vojaški, 100.000.000 lir za mornariški, 80 mi-lionov lir za zrakoplovni ter 30 milijonov lir za proračun črnosrajč-nikov.

Davek se bo pobiralo na podlagi kolektiv, ki jih bo treba prilpepti na vsakovrstne račune. Prvotno se je nameravalo obdačiti potratne predmete bolj kot potrebščine, ko-nečno se je pa naložil davek po 1½% splošno.

MEHIŠKI KATOLIČANI DOBILI NAZAJ CERKEV

MEXICO CITY, 28. junija. — Predsednik Ortiz Rubio je podpisa-l odlok, s katerim vrača katolico-čanom Mehiško narodno katedralo. Katedralo je upravljala vlada izza 30. novembra 1927.

Pred izročitvijo je pustila vlada popraviti veličastno poslopje.

POZIVI

Vsi naročniki katerim je, oziroma bo v kratkem pošla naročnina za list, so naprošeni, da jo po možnosti čimprej obnove. — Uprava lista.

ZRAKOPLOV MOGOCE PREPOČASEN

V Powhattan je stopilo 18-letno dekle, Emma Johnston pri nabiranju jagod v gnezdo strupenih kač, ki so ji vsekale osem ran. Iz New Yorka so ji poslali protistrup potom zrakoplova, ki se je pa zakasnil in zdravniki se boje, da protistrup ne bo mogel več učinkovati. Deluje se nato, da bo protistrup za kačji pik dodeljen vsaki bolnišnici, ker le na ta način je mogoče pričakovati zmanjšanja smrtnih slučajev vsled kačjega pika. Začasno pa imajo nekoliko takega strupa v New York Bronx Zoo, kjer so izpostavljeni stražniki nevarnosti pika vsak dan.

BOJ PROTI RAKU

WASHINGTON, D. C., 27. junija. Skupina znanstvenikov napoveda-lu je boj raku. Radij naj bi postal cenejši. Poroča se, da nameravajo znanstveniki nastopiti z vsemi mo-gočimi sredstvi proti raku in sorod-nim boleznim. Prizadevali si bodo zlasti znižati ceno radiju tako, da se ga bo moglo uporabljati za vse sloje. Pod sedanjimi pogoji je bilo mogoče zdravljenje z radijom le bogatinom.

25 DEKLET UTONILO

V bližini Novare se je vtrgal obiak, kar je povzročilo veliko po-vodenj. Iz predilnice se je vračala z dela skupina deklet, katere je vo-da nepričakovano zajela. Nekaj de-klet so rešili, dočim jih je našlo 25 smrt v valovih reke Cervo. Voda je odnesla brzobavne drogeve ter od-nela precej streh. Vsled rušenja ze-meljskih plasti je bil tudi promet oviran.

VSTASI V BOLIVIJI

LA PAZ, Bolivija, 28. junija. — Revolucija napram Siles-ovi vladi, ki je navzlic protustavnosti hotela obrzati za predsednika Dr. Hernando Siles-a, je dosegla uspehe po vsej republiki. Dr. Siles se je hotel spraviti na predsedniški stolec ponovno, čeprav določa ustava Bolivi-je, da ena in ista oseba ne sme biti predsednik dvakrat zaporedoma.

Silos-ovo armado je vodil general Hans Kundt, Nemec, ki pa je postal bolivijski državljan. Kot se domneva, je tudi on padel.

Vstaški voditelji imajo v rokah La Paz, glavno mesto, kakor tudi vsa druga važnejša mesta države.

13.000 UČITELJEV ČAKA NA PLAČO

V Chicago je zmanjkalo denarja za učiteljske plače. Trinajst tisoč učiteljev ni prejelo plače za junij. Predsednik šolskega nadzorstva bo skušal spraviti skupaj denar tekome enega tedna in ako se mu to posre-či, bodo tedaj razdelili plače.

POTRES IN POVODENJ V PERZIJI

Slika je bila vzeta v Tabrizu, Perzija, kjer sta potres in povodenj na pravila na milijone dolarjev škode. Tudi človeških žrtev je bilo dosti.

Neglede kje živite, v Kanadi ali Združenih Državah

je pripravno in koristno za Vas, ako se poslužujete naše banke za nalaganje Vaših prihrankov in pošiljanje denarja v staro domovino.

Naša nakazila se izplačujejo na zadnjih poštah naslovljencev točno v polnih zneskih, kakor so izkazani na prvi nas izdanih potrdilih. Naslovljenci prejmejo toraj denar doma, brez zamude časa, brez nadaljnjih potov in stroškov.

Posebne vrednosti so tudi povratnice, ki so opremljene s podpisom naslovljencev in žigom zadnjih poš, katere dostavljamo pošiljateljem v dokaz pravičnega izplačila. Enake povratnice so zelo potrebne za posameznike v slučaju nesreče pri delu radi kompenzacije, kakor mnogokrat v raznih slučajih tudi na sodnji in stari domovini.

Nastopni seznam Vam pokaže, koliko dolarjev nam je začasno potreba poslati za označeni znesek dinarjev ali lir.

V Jugoslavijo		V Italijo	
Din 500	\$ 9.35	Lir 100	\$ 5.75
" 1000	\$ 18.50	" 200	\$ 11.30
" 2500	\$ 46.00	" 300	\$ 16.80
" 5000	\$ 91.00	" 500	\$ 27.40
" 10,000	\$ 181.00	" 1000	\$ 54.25

IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJIH
Pristojbina znaša 60 centov za vsako posamezno nakazilo, ki ne presega zneska \$30.—, za \$35.— 70 centov, za \$40.— 80 centov, za \$45.— 90 centov, za \$50.— \$1.—, za \$100.— \$2.—, za \$200.— \$4.—, za \$300.— \$6.—.

Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodisi v dinarjih, lirah ali dolarjih, dovoljujemo še boljše pogoje. Pri velikih nakazilih priporočamo, da se poprej z nam pisnim potom sporazume-te glede načina nakazila.

Nujna nakazila izvršujemo po Cable Letter za pristojbino 75 centov.

SAKSER STATE BANK
STARA, STANOVITNA DOMAČA BANKA
52 CORTLANDT STREET NEW YORK, N. Y.
Telephone Barclay 0380 — 0391

ADVERTISE
in "GLAS NARODA"

Glas Naroda

Owned and Published by SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (A Corporation)

Place of business of the corporation and addresses of above officers: 238 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

GLAS NARODA (Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Subscriptions: Za celo leto velja list za Ameriko \$7.00, Za pol leta \$3.50, Za incasmentvo za celo leto \$7.00, Za pol leta \$3.50.

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

Glas Naroda izhaja vsaki dan izvenredno nedelj in praznikov.

Depist bres podpis in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovilka.

GLAS NARODA, 238 W. 18th Street, New York, N. Y. Telephone: Chelsea 3573

LINDBERGHOV SIN

Morda ga ni v Združenih državah in na vsem svetu človeka, kateremu bi ne bil mladi letalec Lindbergh skrajno simpatičen.

Kot petindvajsetletni fant se je pred par leti dvignil z letališča pri New Yorku in sam, samotni odletel proti Parizu.

Nad trideset ur se je nahajal v zraku, letel med meglo in točo ter se v enokrilniku z enim motorjem, par sandwichi in neomajno trdno voljo bližal svojemu cilju.

Tekom njegovega junaškega in naporenega poleta, je oznanjalo newyorško časopisje z velikimi in debelimi črkami:

Leteči norci se je dvignil!

Nikakega sledu o letečem norcu!

Nekaj ur zatem pa: — "Slavni ameriški letalec Lindbergh je dospel v Pariz".

Tedaj se je začela Lindberghova slava.

Slehermi ga je vpošteval, uvaževal in slavil, ker je res dosegel nekaj izrednega.

Tembolj se je proslavil s tem, ker se ni hotel prodati kinematografskim in gledališkim družbam, ker so mu ponujale milijone dolarjev.

Lindbergh je pač sin svojega očeta, ki je sovražil vsako senzacijo ter je bil skoziinskož možak na svojem mestu.

Z eno besedo: — Mladi Lindbergh je zaslužil svojo popularnost ter mu je ne more in ne sme nihče zavidati.

Kmalu nato se je poročil s hčerjo ameriškega poslanca v Mehiki, Dwighta Morrowa. Lahko se reče, da je stari Morrow najbolj zmožen in najbolj nesebičen ameriški diplomat.

Ta zveza je se povečala Lindberghovo popularnost.

Prejšnji teden se je mlademu zakonskemu paru rodil sin, kar je ameriška javnost pozdravila z največjim veseljem, dočim časopisje ne pozna mere in meje.

Največji newyorški dnevnik objavljajo dolge kolone, kakšne lase ima malček, koliko tehta, v kakšne plenice ga zavijajo, kako ga bodo krstili, in tako dalje in tako dalje.

Človek res ne ve, ali je časopisje nezrelo, ali je nezrela javnost, ki z veliko slastjo hlasta taka poročila.

ZIVALSKÉ ŽRTVE ZA ČLOVEŠKO ZDRAVJE: Angleško ministrstvo zdravja je nedavno izdalo statistiko, ki kaže, da je bilo na Angliškem v l. 1928 izvršenih 315.891 operativnih posegov na živih živalih. Od teh jih bilo je 15.000 obrežutenih, ostalih 30.000 žival pa je bilo operiranih brez uporabe mamil, 35.000 jih je služilo poskusom o zdravljenju rakovin, 131.000 poskusov pa so izvedli v srhu preizkušanja učinkov raznih serumov. POTROŠEK KAVE NA FRANCOŠKEM: Leta 1848 se je potrošilo 41 kg kave na sto ljudi. Leta 1868 se je ta količina več kot potrojila: 136 kg. L. 1888 se opaša majhen zastanek: 177. Leta 1908 pa znaša potrošek 260. Leta 1928 pa so dospeli do številke 402. Ob teh podatkih se "Fgaro" vprašuje, kaj se ne pospeši pridobivanje tega živila po francoskih naseljenih. Takoj skoro vsa kava prihaja v Francijo iz Amerike!

Iz Slovenije.

Huda nesreča kolesarja v Ljubljani.

14. junija se je vozil s kolesom 44 letni delavec v Strojnih tovarnah in livarnah Franc Hrovat, pristojen v Krašnju, iz službe proti svojemu stanovanju na Ježici št. 35. Nesreča je hotela, da je zavozil s kolesom na okrogel kamen, pri čemer mu je kolo spodrnilo, da je kolesar padel na tla in se nevarno poškodoval na glavi. Ponesrečenca, ki je dobil pretres možganov, je reševalna postaja prepeljala v bolnico.

IZ MARTBORA

Smrtna kosa.

13. junija je preminula v Stopcah ugledna gostilničarka in posestnica Cecilija Taciga.

Smrtni padeč s čresnje.

Te dni je padel z visoke čresnje v Strossmayerjevi ulici 55 letni branjevec Karel Koršič z Aleksandrovo ceste in dobil hude notranje poškodbe.

Tako, po prevozu v bolnico je poškodovanec podlegel poškodbam.

Nočni napad.

V noči od petek 13. junija na soboto 14. junija, je neznanec napadel v Tomšičevem drevčedu vrtnarja Stanka Mejovška in ga tako obdelal, da so ga morali odpeljati v bolnico.

Na begu pred detektivom se je ustrelil v glavo.

Vili Kaloh, stanujoč na Tržaški cesti, delavec špedicije Reismann, ima sicer šele 17 let, vendar je njegovo ime v zvezi z različnimi kriminalnimi dejavnostmi znano pri tukajšnjih varnostnih oblastvih. Te dni so mu bili detektivki ponovno za petami. V Mejni ulici je, videti, ni izhoda, nameril revolver na sence ter si prestrelil glavo. Kaloha so prepeljali v bolnico, ali dvomljivo je, da bo ostal pri življenju.

D. CELJA

Himen

16. junija se je poročil v Celju Andrej Bizjak, pristav celjskega sreskega načelstva, z Marijo Kocjanovo, hčerko sreskega tajnika.

Smrtna kosa.

V celjski javni bolnici je umrl 14. junija 3 letni Josip Bitenc, pastorek Katarine Rebernakove iz Petrovc pri Celju.

Kačo jo je pičila.

V celjsko javni bolnico je bila pripeljana 14 letna posestnikova hči Zofija Mirtlova iz Boštjanja, katero je v domačem gozdu pičila neka sitrupena kača v nogo. Dekle bo ostalo pri življenju, ker je še pravočasno poiskala zdravniški pomoč.

Nočni požar v celjski okolici.

V petek zvečer, dne 13. junija, je bilo alarmirano celjsko gasilno društvo od svojega čuvaja na Miklavškem hribu, da je nastal nekje v bližini Medloga pri Celju večji požar. Celjski gasilci so bili v nekaj minutah zbirani in so takoj odprli s svojimi avtomobili proti

mestu požara. Goreli sta stanovanjsko in gospodarsko poslopje bivšega posestnika Franca Cokana na Gorici, občina Velika Pircišca. Kako je požar nastal, ni bilo mogoče ugotoviti. Istega dne dopoldne je bilo posestvo s poslopji vred prodano na sodni dražbi. Povsod prispeli na lice mesta gasilci iz Žalca, drugi Celjani in končno še gasilno društvo iz Gaberja pri Celju. Oganja združeni gasilci kljub silnim naporom niso mogli pogasiti in so se morali le omejiti na lokaliziranje. Primanjkovalo je namreč vode, ker je najbližja večja voda oddaljena od vasi približno 2 km. Veliko otvira je bila tudi v tem, ker leži vas na hribovitem svetu. Obe poslopji sta pogoreli do tal.

Jubilej načelnika kranjske sokolske župe.

KRANJ, 15. junija. — Danes praznuje 50. letnico Fran Azman, načelnik sokolske župe. Po rodu iz Kroke kot sin mizarškega mojstra Matija Azmana, ki se je preselil v Kranj se je France že v rani mladosti posvetil obrti svojega očeta. V Ljubljani je dovršil obrtno šolo in je pozneje kot prvi v Kranju opremil svojo delavnico s stroji. Danes mizar, in vrtnar zdrav in čil zraven svoje ljubljene žene in svojih treh hčerk. Jubilan deluje neumorno in požrtvovalno v sokolskih vrstah, odkar se je l. 1896 v Kranju ustanovil gorenjski Sokol. Udeležil se je vseh pomenljivejših sokolskih prireditvah. Po prevratu je bil voditelj župnega zleta v Borovljah, pozneje pa je vod župni zlet v Svetni vasi. V dobi koroskega plebiscita je vestno pregledoval vse slovenske postojanke. Za svoje zasluge je prejel red sv. Save IV. stopnje in po ustanovitvi Sokoia kraljevine Jugoslavije je bil imenovan za župnega načelnika.

STE UTRUJENI? Nabsvite si novo energijo z Esorko! All se čutite nepripraneno potrtim? Zakaj bi ne dobili nove potrebne energije z Esorko? Ta časovno prečiščena tableta vam ponuja nazaj k normalnosti, izboljša prebavo, odpravi želodčne bolezni, zažreje in razdraženo srce. Vrednostne lekarne.

VODNIKOVA DRUŽBA bo izdala za prihodnje leto ŠTIRI KRASNE IN ZANIMIVE KNJIGE med njimi knjigo slovenskega inz. Lupše o njegovih doživljajih v Siamu. Članarino, ki stane \$1.— sprejema do 15. JULIJA KNJIGARNA "GLAS NARODA" 216 West 18 Street New York City

ZANIMIVI in KORISTNI PODATKI FOREIGN LANGUAGE INFORMATION SERVICE—Jugoslav Bureau

Kaj je Habeas Corpus?

Večkrat citamo v časopisih, da je bil kdo izpuščen iz zapora na podlagi Writ of Habeas Corpus. Tj izraz, ki prihaja iz angleškega prava, vsebuje veljavno predpismo vsakega prebivalca Združenih Držav in je zato v interesu vseh, da imajo pojma o tem pravnem leku.

Ustava Združenih Držav pravi, da nikomur ne sme vzkrati osebna svoboda brez primerne sodniškega postopanja (without due proces of law), in izrecno razlaga, da to pomenja, da ima vsakdo najprej pravico do javnega zaslišanja s strani sodnika in porote, na kateri razpravi oboženelec mora biti prisoten in imeti pravnega zastopnika, ki naj pazi na to, da bo deležen vseh pravic, do katerih je vpravičen. Ako dotičnik ni zadovoljen z odlobo sodišča, ima po navadi pravico do priziva na višje sodišče. Dokler niso vsa sodišča izrekla svoje končno mnenje, je on večinoma vpravičen, da je izpuščen na svobodo pod jamščino — bail, kar pomenja, da nekdo garantira plačati gotovo svoto, ako se oboženelec ne prijaví, ko bo pozvan pred sodišče.

V kolikor se tiče postavbe, nihče v Združenih Državah ne sme biti prikrajšan na svoji svobodi razun vsled tehtnega in zakonitega razloga. Ali vzlic zakonu se lahko godi, da se nekdo utegne nahajati v zaporu ali biti drugace omejen v svoobodnem kretanju. V takem slučaju mu ustava ponuja pravni lek, da si poišče svojo svobodo in to sredstvo je sodni odlok, ki gre pod imenom Writ of Habeas Corpus.

Writ of Habeas Corpus je zato ena izmed največjih jamščin proti vzkratenju svobode, ki jo ima vsaki moški, ženska in otrok v Združenih Državah. Ta pravni lek je bil v rabi na Angliškem preko tisoč let in njegovo ime izvira iz srednjeveške latinščine, v kateri je bil sodni odlok spisan. Odlok je vedno začel z besedami: "Habeas corpus..." To pomenja: Privedi pred mene telo tega in tega. Iz te začetne fraze je sodnik odlok (writ) dobil svoje ime. Writ of Habeas Corpus je namreč ukaz s strani enega višjih sodišč na upravitelja zapora ali na kogarkoli, ki drži kako osebo zaprtu, naj privede jetnika na sodišče in naj se pokori končni odločbi sodnika, ki je izdal ukaz.

Vsako, ki misli, da je bil zaprt ali da mu je bila svoboda vkracena brez tehtnega razloga ali na nezakonit način, sme zahtevati, da bodi preveden pred sodnika višjega sodišča, da mu razloži, zakaj po njegovem mnenju bi moral biti spuščen na svobodo. Kot splošno pravilo, prizadeta oseba sama bi morala zaprositi za Writ of Habeas Corpus, ali, kjerkoli je to vpravičeno, dovoljuje se, da sme kdo drugi zaprositi v njegovo korist. Tako ima mož pravico zahtevati, da se njegova žena izpusti iz zapora. Isto pravico ima žena za moža, starši za otroke, varuhi in tudi najbližji prijatelji. Ali Writ se ne bo izdal vsled prošnje kake tuje osebe. Biti oropan svoje svobode, ne po-

menja samo biti v ječi ali zaporu. Habeas corpus velja za vse slučajne. Dostikrat se kdo po sili nahaja v norišnici ali bolnišnici, kamor so ga odposlali intrigantski sodniki. Pa naj bo dotičnik še tako blazen, ravnatelj norišnice bo moral privedi dotičnika pred sodišče. Inocenec, katerega deportacija je bila odredjena in se nahaja v rokah priseljeniške oblasti, mora biti priveden pred sodnika, da se zasliši, da-li njegova deportacija je vpravičena, ako on oziroma njegovi sodniki ali prijatelji zahtevajo njegovo oprostitev na podlagi "writ of habeas corpus". Sodnik izda ukaz priseljeniški oblasti, naj privede dotičnika pred sodnika, ki zasliši vse stranke in utegne naložiti priseljeniški oblasti, da izpusti izozemca v svobodo, ako se sodnik prepriča, da deportacija ni v redu. Ako kak mladič vstopi v vojsko ali mornarico brez privoljenja staršev isti utegnevo izsiliti njegovo izpuščenje na podlagi habeas corpus. Starši, ki jim je bilo odvzeto varstvo otrok, smejo zahtevati za writ of habeas corpus.

Razsodba pristojnega sodišča, pa naj si bodi nevtemeljena, je obvezna, dokler ni ovržena po višjem sodišču. V večini držav so prizivna sodišča in njihovi sodniki vpravičeni izdati sodna povelja, ki se zovejo writ of habeas corpus. Vrhovno sodišče Združenih Držav sme izdati taka povelja, ki veljajo za vsa dežela, dočim nižja federalna in državna sodišča jih morejo izdati le v svojem okraju.

SEZNAM ARANŽIRANIH KONCERTOV.

- 30. avgusta: Girard, Ohio. 21. septembra: Cleveland, O., SND. 12. oktobra: Cleveland, O.-Newburg. Naslov: Svetozar R. Banovec, 442 National Ave., Milwaukee, Wis.

SAKSER STATE BANK 82 CORTLANDT STREET NEW YORK, N. Y. posluje vsak delavnik od 8.30 dop. do 6. popoldne. Za večjo udobnost svojih klientov, vsak pondeljek do 7. ure zvečer. Poslujemo se vsi brez izjeme, te stare in stanovitne domače banke.

SOVJETSKÉ SPLETKE NA KITAJSKEM

Zadnji čas je postala svetovna javnost zopet v večji meri pozorna na Kitajsko in njene večne notranje vojne.

Boji med kitajskimi vojskami so že nekaj tako običajnega, da poročila o njih res nikogar več ne zanimajo. Vesti so tako enolične in se ponovljajo teden za tednom, mesec za mesecem, da celo že leto za letom: bilo bi res absurdno pričakovati, da jim bo kdo še posvečal pažnjo.

Da pa se to vendarle zgodi in se enolična slika notranje vojne na Kitajskem vsaj nekoliko poživí, zato poskrbijo od časa do časa — neki ne dovolj poznani, gotovo pa neimenovalni faktorji, ki se izza kulisa vmešavajo v igro generalov in poskrbijo, da se program za krajšo dobo nekoliko spremeni.

To pot je na primer sprememba v tej smeri, da stoji na Kitajskem šanse onih, ki veljajo za pristaje ali vsaj prijatelje sovetov, zopet malo boljše.

Ko je Čangkajsk kot vrhovni poveljnik armade nacionalistične stranke premagal vse nasprotne vojske, je bilo videti, da pričena s tem nova doba za Kino, doba miru in konsolidacije. Toda stvar se je zaokrenila popolnoma drugače in danes se bjejo krvavi boji na raznih frontah in od notranjega miru je Kitajska tako dalec, kakor pred nastopom Čangkajskega.

V stranki Kuomintang je nastal hud odpor zoper vodstvo Čangkajskega, kateremu so očitali prevelik avtokratizem, pa tudi prehud centralizem; zastopniki provinc so zahtevali napram centralni vladi v Nankingu več samostojnosti. Ali ker so bili ti zastopniki — generalni, je bil odpor zoper centralno oblast — boi generalov zoper Čangkajskega primat. In seveda se je iz tega izcimila nova državljanska vojna, v kateri so se generali-poveljniki raznih provinc zvezali zoper centralno nankiško vlado, prav za prav zoper Čangkajskega ter pričeli koncentrično prodirati proti Nankingu. Sestavili so celo novo vlado v Pekingju, ki si lasti vlogo državne vlade.

Protinankiški zvezi se je pridružil tudi "krščanski" general Fengjuihsiang, ki igra zelo važno vlogo v Kini že nekaj let. On velja za sovjetskega prijatelja, o ne strankarskega pristasa. Bil pa je že v Moskvi in ima tamkaj kredit; za gotovo se je trdilo, da so sovjeti obožovali njegove vojske in mu sploh temeljito pomagajo. Ta gospod je, kakor se zdi, celo organiziral severne vojske zoper Nanking. Istočasno pa se je na jugu obnovil poskus prave komunistične vlade. V južnih predelih, okrog Kantona, se je sformirala vojska, ki je razvila rdeče zastave in si postavila za cilj nekako socialno revolucijo po sovjetskem vzoru.

Komunistično podjetje brzkone niti ni bilo inscenirano z velikimi silami, toda kar sta oba sovražna si tabora koncentrirala na severu svoje glavne sile, je ostala dežela na jugu razmeroma nezavarovana. Tako so mogli kitajski komunisti svojo oblast razširiti precej naglo in sedaj trditjo poročila, da hite na pomoč Fengjuihsiangju, "krščanskemu" generalu, prijatelju sovjetske Rusije.

Po zadnjih vesteh se Čangkajskovim vojskam ne godi dobro. Preden delamo konkluzije iz teh vesti, se moramo zavedati, da za kitajski način vojskovanja taka poročila še ne pomenijo mnogo; že jutri se nam morda javijo precej drugačne stvari. Vsekakor pa po dosedanjih vesteh stvar onih, ki se nagibajo na sovjetsko strano, ne stoji slabo.

POZDRAV Pred odhodom v staro domovino, prav prisrčno pozdravim mojega dragega soproga, moje sinove in hčere ter družino Joe Brodnika v Clevelandu. Nadalje družino Matt Premrov in vse moje prijatelje v Meadow Lands, Pa., kateri so prišli iz prijaznosti, da smo se skupaj povseslili večer pred mojim odhodom. Srčna Vam hvala in lepi pozdrav vsem Meadowlandčanom, posebno pa mojemu soprogu in želim, da bi se ravno tako veselo pozabavali ko se povrnem. Z Bogom in srečni ostanite! Mary Tomazin, na potu v Studene pri Senci.

O rednem štedenju.

Redno štedenje je najboljšé zavarovanje proti posledicam slabih delavskih razmer. Oni, ki so v času obilnega zasluha štedili, so polagoma stvorili sklad, iz katerega lahko črpajo kadar nimajo dela.

Redno štedenje je velikega pomena za delavca, ki nima drugega dohodka kot plačo za delo svojih rok. Zato bi moral majhen del te plače prihraniti za bodoče potrebe.

Naša banka pomaga v znatni meri vsem, ki hočejo štediti. V prvi vrsti pazi na to, da je denar naložen sigurno in tako, da ga vlagatelj lahko vsak čas zopet dvigne. Nato plača obresti po 4% na leto, pričeni z vsakim mesecem. To je najboljše obrestovanje, ki se ga more sedaj pričakovati za sigurne hranilne vloge.

Vlagatelj izven New York-a nam pošljejo denar najpriljavneje po Postal Money Order ali Bank Draft.

Od naših rojakov v Kanadi sprejemamo tudi Money Orders, Drafts in gotovino v KANADSKIH DOLARJIH ter iste v polni vrednosti v ameriških dolarjih vpisujemo v vločne knjžice.

SAKSER STATE BANK 82 Cortlandt Street NEW YORK, N. Y.

DRUŠTVA

KI NAMERAVATE PRIREDITI VESELICE, ZABAVE

OGLAŠUJTE

"GLAS NARODA" ne čita samo vaše članstvo, pač pa vsi Slovenci v vaši okolici.

CENE ZA OGLASE SO ZMERNE

KRATKA DNEVNA ZGODBA

LEONID ANDREJEV:

"KOREOGRAFIJA"

Ples je umetnost, lahko bi celo rekli "visoka" umetnost. To že davno vsi vedo — celo tisti, ki niso nikoli obiskovali kakšnega seminarja. In ti pač najbolj poznajo življenje. Zakaj je tako, bog vedi, jaz ne vem. Ampak sem veren človek, ne le v verskih, marveč tudi v drugih stvarih. Zato verujem, da je tako. Umetnosti so prav različne. Svoječas je veljalo za "umetnost" tudi ščetanje po petah. Čemu bi torej podcenjevali ples, ko je vendar splošno znano, da nas plesalec s svojimi nežnimi nožicami ščetajo po dušah, da nam srce zaigra in planemo v ekstazo. Tedaj ostane pri tem, da je ples "visoka" umetnost.

Samo enkrat sem bil v baletu, zato me ima, da bi pripovedoval, kako je tam. Najprej se ljudje nastavijo pred blagajno ter čakajo, da bi se iznebili denarja. Da, ta nesrečni denar! Težji jih. Ne tako različne bridke načine sledimo vsakdanji kruh, da na pri gledališki blagajni prav lahko mečemo v stran. Za denar si torej kupiš prostor — sedež, stojišče ali karkoli. In čim imaš vstopnico, tečeš v garderobo, najameš se kukalo in sedeš na odkazano mesto. Godba zasvira. Zastor se dvigne, velikarški prostor zajaja pred občinstvom. Rekel bi skoraj, da je sličen poljanu. Pa le ni gladka poljana, zakaj tu in tam so markirana drevesa, med njimi pa se sučejo živa bitja. To so ljudje. Vsi so v kostumih, kakor da živi človestvo v večnem predpustu. Z rokami mahajo in tekačo s kroja na kraj, ne zinejo niti besedice — do konca predstave. Mi pa, ki smo vstajali, da ljudje govorijo, ki vidimo soljudi, kako odpirajo usta, upravičeno pričakujemo, kdaj bodo rekli besedo. Nu, si mislimo, zdaj igra godba in velja počakati, da neha. Najbrže jih to ovira, da molče kakor ribe. Ampak godba prestane, plesalci pa še vedno — molče.

Tedaj se nenadoma nekdo prepogne ali pa steče mimo svojega tovariša. Molče jame prevračati kozoletce in nskaje v vis, pa zopet v stran in tako dalje. Kadar se požeje kvišku, zidži noge skupaj, kadar odskoči v stran, vrže zdaj to, zdaj ono nogo zadenski. Bože moj! Saj je podoba, kakor da so mu noge odveč! Šele zdaj mi je prišlo na um, da so mutci ljudje posebne vrste. Nesposobni za delo v vsakdanjem pomenu besede, gotovo skušajo izražati svoje občutke s poskakovanjem. Kaj hočemo! Potrpeti je treba. Ta hip sem se domislil svojih otroških let, ko sem tekal okrog s posodo terpentina. Za vsako ceno sem se hotel napiti tekočine — domači pa hop po meni, pa daj.

NI IMELA TEKA DO JEDI
"Chicago, Ill., 1. maja. Zaman sem poskušala vsakovrstne stvari za svoj sedmi mesec. Nisem imela teka do jedi, in duh od jedi mi je bil kar zapeta. Sedaj poznajo Trinerjevo grenko vino, in morali bi me videti, kako zdaj jem."
Mrs. Kat. Klinder.

TRINERJEVO GRENKO VINO je naravna tonika, katere sestavina pomaga prebavi, čisti drobovje, ter očaja vsa naša sistema. Brezplačni vzorec od Jos. Triner Co., 1323 S. Ashland Ave., Chicago, Ill. — (Adv.)

Mali Oglasi

imajo velik uspeh

Prepričajte se!

daj — dokler mi niso posode izrgali iz rok.
Ko se plesoči mutci pomirijo — vihar v občinstvu! Ljudje so rjuli od silnega vzhlejanja. Bog vedi — sem si mislil — ali je publika tako silno ganjena nad usodo teh nesrečnikov? In še več. Našli so se taki, in jih ni bilo malo, ki so klicali po laško, da prav po laško: — "Noge in stegna, roke, prsi — vse je bilo nepokrito. Le v sredini neobglednega telesa so se držali nekakšni kosci cunji, ki jih menda zastavljajo zaradi preskromnih oblik in hotela sprejeti v svoje šrambe. Zdalj je čela ženska poskakovati. Iztegovala je golo nogo naprej, pa jo vrgla nazaj — očitvidno ji je bilo do tega, da bi zbudila v gledalcih občutje s svojim siromastvom.
Ko je nehala plesati, sem se znešel v čudnem položaju. Iz občinstva se je slišalo hlipanje. Ne vem, če se gledalci jokali iz sočutja ali zavoljo česa drugega. Vsekakor pa

NAZNA NIL O.
V sklad za Godbeni dom v Domžalah so darovali rojaki iz Clevelanda:
Po \$5.00: Janez Pavli, Joseph Pavlič, Frank Kapla, Anton Pavli, Katie Rossman.
Po \$3.00: Anton Brezec, Mary Susnik, Frank Terezija Narobe.
Po \$2.00: Julius Cerar, Anton Ogrine, Mary Cvoln, Agnes Lavric, igralci na karte pri Sngniku.
Po \$1.00: Victor Peterca, Anton Svet, Jenie Kutnar, Renka Pavlič, Wretsko, Frank Videmšek, Frank Vilar, Julius Primožič, Anton Basca, Karol Zupančič, Julia Kepic, John Gerar, John Habat, Frank Močnik, Frances Zalar, John Rozman, Mihael Telich, Mary Sodnikar, Joe Hron, Mike Zandar, Andrej Pernat, Frank Mulec, Anton Gubedner, Fr. Ant. Wes, Joe Birk ml., Jos. Birk, Andrej Cihnen, Martin Sorn, Vincenc Beno, L. Skok, nelmenovani zamure.
Po 50c: Mary Miklauz, Gita Godina, Jos. Vitič, Jakob Plenel, Jakob Plenel ml., Angela Markez, Mary L. Marn, Ana Pirc, Rosie Marn, A. Mandel, Peter Cesen, Leo Križman, Jakob Mauser, Anton Cinkole.
Po 25c: J. Knific, Ruski mužik. Darovalci iz New Yorka in Brooklyn, N. Y.:
Po \$10.00: Mary Rudi Potocnik.
Po \$5.00: Rose Hribar, Marjanica Bučar, Cristina Oberwalder, Frances Jennie Kralj, Rudolf Seršen, Ivan Čurato.
Po \$2.00: Ivan Nachtigal, Mary Gostic, Pred Trušavec.
Vsem darovalcem se v imenu "Godbenega društva" v Domžalah najiskrenejše zahvaljujem.

Vinko Riedl,
832 Amsterdam Ave., N. Y.

NAZNA NIL O.
M. KRAINZ iz Gowanda, N. Y. in Mr. M. BRITZ iz Carbondala, Pa., trgovca z urami in zlatrino, dobro znana rojakom v U. S., bosta obiskala rojake v Canadi po 4. juliju 1930 in se vsem vnaprej toplo priporočata, da bi jima bili naklajnjeni v vseh ozirih, za kar se vnaprej zahvaljujema.
M. Krainz, urar.
M. F. Britz, Dr. of Optic.
BREZPLAČNI FOUK.
BOARD OF EDUCATION nudi brezplačen pouk, ki se šele naučiti angleški in češčje postati državljani Združenih držav. Oglejte se za pojavnika v ljudski šoli št. 127 East 41. cesta v petek s jutraj od 10. do 12. ure št. 306, ali pa v ponedeljek in sredo od 2. do 5. ure št. 412.

FEDOR ŠALJAPIN V PRAGI

Slavni ruski pevec Šaljapin je prispele dni v Prago, kjer priredi koncert. V pogovoru z novinariji je med drugim pripovedoval, kako je hotel pripraviti nekot v Kijevu koncert za delavce pa ga je policijski ravnatelj prepovedal. — Napotil sem se k policijskemu ravnatelju, — je pripovedoval Šaljapin, — in našel sem ga v kopalnici. Sedel je v kadi in imel pred seboj gosli in vodko. Ogledoval me je, zavihal si je že itak kvišku štrleče brke in dejal: — Ne ugajate mi! Vaš obraz ne vzbuja zaupanja.
Ko sem ga vprašal, zakaj je odgovoril, da mu moj obraz ne ugaja, ker je obrat, čes da so vsi obratni tipi, ki imajo opraviti z gledališčem, sumljivi. Brke in brada da so dokaz kremenitega značaja, dočim pri obritem človeku sploh ni mogoče ugariti značaja. Dejaj je še, da gledališča sploh nima rad, ker je v svojem poklicu takih reči že do grla sit.
Šaljapinu je najbolj pri srcu vloga "Borisa Godunova". Ko so ga vprašali, zakaj ima tako rad to vlogo odgovoril:
Boris se mi je tako prikupil, da sem se hotel seznaniti s partituro od začetka do konca. Pel sem vse vloge, moške in ženske, od prve do zadnje note. Takrat sem spoznal, kako velik užitek ima človek, če temeljito pozna glasbena dela. Prvič sem tudi začel razumevati dela same. In nisem se zadovoljil z glasbeno stranjo Borisa. Hotel sem spoznati to osebnost tudi iz zgodovinskega vidika in zato sem čital Puškina in Karadžina. Toda nujno pojasnilo se mi je zdelo nezadostno in zato sem se obrnil na profesorja zgodovine na moskovski univerzi Ključkovskega, ki je bil takrat na počitnicah v jarošlavski guberniji. Prijazen starček visoke postave mi je razodel skrivnost nesrečnega Borisa in to je bilo zame odkritje. Prebila sva vso noč na njegovem vrtu v pogovoru o Borisu. Pri skušanji sem takoj opazil, da razumejo moji kolegi napačno svoje vloge. Ravnali so se po zvišerjevih navodih. Kar se tiče načina petja, duha oseb pa skoro sploh niso razumeli.
V Moskvi sem postal kmalu zelo popularen pevec in občinstvo je pridno posečalo moje predstave. Toda pri premijeri "Borisa Godunova" je bil sprejem tako hladan, da sem se zgrozil. Občinstvo nikoli ni razumelo te opere, ker je niso nikoli vprizorili z interpretacijskim razumevanjem njenega shakespearevskega duha. Toda prizor halucinacije napravi globok vtis in predstava se je zaključila s triumfom. Pri slednji predstavi je sledilo občinstvo godbi pozorneje in takoj je občutilo njeno lepoto. Glavno delo je storjeno šele med nadaljnimi predstavami in zato se nikar ne čudite, če trdim, da Borisa še vedno študiram.

Takoj po prihodu slavnega pevca v Prago se je vršila prva skušninja za današnjim nastop Šaljapina, pri kateri je pa neved dirigiral in dirigent pel. Vlogi sta se kar sami po sebi zamenjali, Šaljapin in Oskar Nedbal, oba slavna moža, sta predsedala za klavirjem cele tri ure. Srečala sta se prvič, pa sta čudovito harmonirala. Šaljapin ni zavidal Nedbalu njegovega glasu, Nedbal se pa ni bal, da bi mu Šaljapin danes odnesel dirigentske laurike. Oba sta dokazala ne le svoje talente temveč tudi vztrajnost, zlasti Šaljapin. Slavni pevec je storil v dveh dneh mnogo. 31. maja je pel na velikem koncertu v Parizu, po koncertu je s prijatelji vso noč prekrakal, 1. junija je sedel v praški brzovlak in se vozil 26 ur, 2. junija zvečer je prispele v Prago in že pol ure po prihodu se je pričela skušninja za "Boris Godunova". Pozabili pa ne smemo, da je Šaljapin star že 57 let.

V treh urah sta Nedbal in Šaljapin predelala vse prizore, v katerih Šaljapin nastopa, a ob 10. zvečer je slavni pevec že sedel v jugoslovanski gostilni "Kumano" v družbi igralcev slovaškega Narodnega gledališča iz Bratislave. Človek bi ne verjel, da živahni, neprestano govoreči pevec starih las že dve noči ni spal, da se je pripravljal iz Pariza v Prago, predsedal tri ure pri klavirju in ostal navzlic temu svež in duhovit. Ponoči se je pa pripetil na Vaclavskem trgu značilen dogodek. Šaljapin je šel peš, približal se mu je prodajalec novin v zakrpani platneni obleki. Ozrl se je na Šaljapina in čim ga je spoznal, je zaklical: "Pozdrav-

ljeni, g. Šaljapin, v Pragi!" Šaljapin je bil presenečen. Vprašal je dečka, od kod ga pozna in pobiše se je odrezal: — "Kaj pa mislite, da bi praški prodajalec novin ne poznal Šaljapina?"
Pred odhodom v Prago je govoril Šaljapin s pariškimi novinariji o sedanjih gledališki krizi in dejaj je, da presoja to vprašanje iz čisto posebnega vidika. Po njegovem mnenju gledališki umetnosti ne preti nevarnost v obliki konkurence filma, temveč v pomanjkanju dobrih igralcev. Ne gre za talente, je dejal slavni ruski pevec. Kaj je sploh talent? Včasih se igra pastirček na paši in pase krave, pa se skrivja v njem morda velik umetnik. Prej ali slej se to pokaže. Gospodarske razmere so sedaj take, da bi radi vsi igrali glavne vloge. Posledica je povprečnost in vedno manjše zanimanje za gledališče.
Zvočni film po Šaljapinovem mnenju nima velikega pomena. Filmi ne bodo nikoli nadomestili gledališča, kakor ne more fotografija nadomestiti umetniške slike ali strojni izdelki ročnih. Živ igralec je za občinstvo vedno zanimivejši od njegove fotografije. Tudi okvir kinematografa je v tem smislu omejen. Šaljapina so hoteli angažirati za opero v filmu. Ponudbe ni odklonil zaradi preizkega honorarja temveč zato, ker ne veruje, da bi bilo na platnu vse tako, kakor si želi. Saj je itak potreben velik talent, da opera ni dolgočasna. Na platno prenesena opera bi bila pa še dolgočasnejša. Naj mi najprej pokažejo, kakšna je opera v filmu, pa bom morda ponudbo sprejel, je dejal Šaljapin.
Treba je znižati vstopnino v gledališče in na koncerte, da se konkurenca kinematografa ne bo čutila, meni Šaljapin. Vprašanje je seveda, kako to storiti. Šaljapinu očita, da zahteva preveč za svoje koncerte. Pozabljajo pa, da mora živeti v zadovoljstvu, če hoče dobro peti, obenem pa skrbeti za svoje veliko rodbino in podpirati tuje ljudi.
Na leto lahko priredi največ 50 do 70 koncertov, misli pa mora tudi na črne dni, ko ne bo mogel več peti.

PRICETEK UPORABE VILIC
Točno se ne da dognati, kdaj in kje so se pojavile prve vilice. Najbrže so rabili prve vilice beneški in florentinski veljaki v času največje procvita teh severoitalijanskih mest. Kmalu so se naučili rabiti vilice ne samo kot jedilno orodje za sadje, temveč tudi za druga jedila. Do takrat so jedli s prsti in s pomočjo noža. To ni bilo tako grdo, kakor bi utegnil kdo zdaj misliti, kajti v takratnih časih so veljala pri jedi izvestna pravila dostojnosti, ki so naravnost dooločala jesti s prsti, poleg tega so bile pa jedi tako prirejene, da se je dalo s prsti pravi dobro jesti. Zato ni čuda, da so sprejeli vilice z zasmehom ali celo z odporom. Ljudje dolgo niso vedeli, kaj početi s tem čudnim orodjem.
Ko je George Calvia prepotoval 1. 1569 Evropo, je ugotovil, da rabi v Nemčiji in v Srednji Evropi vsak gost za mizo vsaj lasten nož, dočim v Franciji niti tega niso poznali. O vilicah seveda ni bilo nikjer duha ne sluha. Rabili so jih kvčjemu za prekladanje jedil, pa še to redko. Vojvoda Karol Savojski je imel krasen jedilni pribor, toda samo ene vilice. Kot posebnost se navaja, da je imel cesar Karol V. med svojim srebrnim jedilnim priborom celih 12 vilic. Samo na galantnem dvoru francoskega kralja Henrika III. so se kmalu naučili jesti po florentinskem vzgledu z vilicami, toda privrženci starih običajev so se dolgo posmehovali onim, ki so jedli z vilicami. Kljub odredbi francoskega dvora so se vilice zelo težko uveljavile in še slavni francoski kralj Ludovik XIV. je rabil pri jedi vse svoje življenjske namesto vilice prste. Leta 1608 je potoval Anglež Thomas Coryath po Italiji in je vse presenečen opazil nekaj, "kar v nobeni drugi državi na svetu ni v navadi", da se namreč rabijo pri rezanju mesa vilice in da se ljudje zgražajo, če sega kdo s prsti v skledo ali žez z njimi je.
Anglež Coryath se je kmalu navdušil za modo vilic in uvedel jo je na angleškem dvoru, toda tudi v

Na obisk v staro domovino

zamore potovati vsak ameriški državljan in pa tudi vsak nedržavljan, ki je postavnim potom došel v to deželo. Kdor je toraj namenjen potovati to leto, naj se pridruži enemu naših skupnih izletov, pa bo udobno in brezskrbno potoval. To leto pripravimo še sledeče izlete:

- Po FRANCOŠKI progi s parnikom "Ile de France" preko Havre:**
TRETJI POLETNI IZLET
dne 11. julija 1930
Nadaljnji izleti po isti progi in z istim parnikom:
1. avgusta ..... **ČETRTI POLETNI IZLET**
12. septembra ..... **PRVI JESENSKI IZLET**
12. decembra ..... **VELIKI BOŽIČNI IZLET**

- Po COSULICH progi preko Trsta**
PRVI POLETNI IZLET
s parnikom "VULCANIA"
dne 1. avgusta
Nadaljnji izleti po isti progi:
2. septembra — "VULCANIA"   28. novembra — "SATURNIA"
8. oktobra — "VULCANIA"   19. decembra — "VULCANIA"

Za cene, za pojavnika in navodila glede potnih listov, vizejev, permitov itd., pisite na naš starejšo slovensko tiskovno, preko katere so že sto in sto-tisoči potovali v popolnem zadovoljstvu. V sled 40 letne prakse v tem poslu Vam lahko jamel za dobro in solidno postrežbo in pa, kar je najvažneje, da boste o vsem točno in pravilno poučeni.

SAKSER STATE BANK
92 CORTLANDT ST., NEW YORK
Tel. Barclay 0380

Analji reforma ni šla gladko. Nasprotno, v najboljši družbi so se posmehovali apostolu nove kulture ljudstvo ga je pa nazvalo "furfurfer", kar pomeni "viliceosec". — Naenkrat so se pa vilice uveljavile tudi v angleški družbi in prišlo so v modo. Čeprav ljudje še niso vedeli, kaj naj počno z vilicami, kaj jih je treba rabiti in čemu služijo, jih je hotel vsak imeti glede na prevladujočo modo kot okrase pogrnjene mize.
Bogati plemiči so imeli kar po več tisoč vilic. Vilice so se torej uveljavile ne iz praktične potrebe, — temveč iz slepega posnemanja mode. Scasoma so se pa ljudje naučili rabiti vilice tudi praktično in tako je storila moda ljudem neba vse vsaj eno uslugo.

NAJSLAVNEJŠA VEDEŽEVKA

Maria Anna Lenormandova je krivičnega ravnarja in da se bo vzbujala že kot dete s svojimi vedeževanji splošno presenečenje. Rojena je bila leta 1172 v Alenconu, kjer je bila v samostanu Benediktinca tuje vzgojena. Odlikovala se je kot marljiva in zelo nadarjena učenka, ki se je v prostem času navdušeno bavila s hiromantijo, fiziognomiko in drugimi takrat priljubljenimi okultnimi vedami. Leta 1790 se je preselila v Pariz in njen salon v ulici Thouron je kmalu zavljeval po vsem Parizu. V Lenormandovi so zahajali vodje revolucije Mirabeau, Desmoulins, Robespierre, Marat, Saint Just in Herbert, katere je zadelo tragična usoda, kakor jim je vedeževalka prerokovala. Lefevre je od nje zvedel, da postane maršal, Murat je prerokovala kraljevsko usodo in krvav konec, princice de Lamballe pa nasilno smrt. Vse to se je točno izpolnilo.
Lenormandova je skušala osvooboditi kraljico Marijo Antoinetto iz rok revolucionarjev. Poskus se ni posrečil in vedeževalko so vtaknili v kaznilnico La Force, v kateri se je seznanila z Josephino Beauharnais, ki je bila tudi zaprtja in kateri je prerokovala smrt njenega moža, generala, novo poroko z vojakom, ki napolni s svojo slavo ves svet in ločitev s tem junakom. Ko so jo izpustili, jo je posetil Napoleon, kateremu je vedeževala z njegove "popolne roke". Dejala mu je, da bo osvojil mnogo dežel in da napolni svet z občudovanjem, da bo pa umri v izgnanstvu. Leta 1797 se je Napoleon poročil z Josephino Beauharnais. Prvi del vedeževanja se je izpolnil in Lenormandova je postala Josephinina varovanka in ljubljenska odlična družba. Napoleon je bil Korzičan in kot tak lahkoveran. Zelo pogosto se je posvetoval s "Sybillo iz ulice Thouron", pošiljal ji je bogata darila, bil so pa tudi časi, ko ni smel slišati njenega imena.

28. novembra 1809 je cesarica Josephina sanjala o kačah. Lenormandova je dejala, da pomenijo te sanje, da postane cesarica žrtve

POGREŠANI DOKUMENT

ROMAN IZ ŽIVLJENJA

Za Glas Naroda priredil G. P.

28

(Nadaljevanje.)

— Ali je trdno spal?
— Kot mrtev. Niti premaknil se ni. Zapel sem mu celo zopet sukno, da bo postal čim pozneje pozoren na izgo. Ni treba, da bi natančno ugotovil, kje je izgubil listino, če nama ne bo mogoče ničesar dokazati. Nervozen je je človek vedno, ko vidi, kako se bo zasukala stvar. Veseli me, da sem tukaj na varnem, čeprav vem, da se ne more prebuditi pred nadaljnjo pot ure.

— Dokazati nam ne morajo ničesar. Midva sva šla od njega, ko je bil še pri zavesti. Kdo nama more dokazati, da sva se se enkrat vrnili? Izavtenega pa ne bo, ko se bo prebudil, niti slutil, kako globoko je spal. Ne bo vrjel, da je bil tekom spanja oropan.

— Glavna stvar je, da imamo njegovo listino!
— Da, Kurt, poglejva naprej, če je poročni list res notri.
Kurt je potegnil rmo listino. S tresočima se rokama je vzel ven vse listine, pogledal v vse predale, če so res prazni, a nato je hotel vreti listino z grdo kletvico skozi okno.

Lena je hotela prijeli njegovo roko.
— Kaj delaš? Zakaj jo hočeš vreti proč?
— Da se je iznebimo. Prazna je in boljše je iznebiti se takih dokazov krivde.

Lena je zrla ven, da ve, kje se nahajajo. Peljala sta se ravno skozi majhen godiš, ki je bil oddaljen kakih deset minut od vile Berndt-ove.

Nato se je obrnila zopet proti svojemu bratu.
— Torej iščeva poročni list med papirji.
Razburjena sta brskala med papirjem, a poročnega lista nista našla. Listina je vsebovala le par trgovskih pisem. Niti najmanjše slutnje nista imela niti brata, niti sestri, da je vrjel brat z navidezno prazno listino tudi ven poročni list, ki je obvisel v nizkem grmičevju ob cesti. Vedno naprej sta brskala med listi in vedno bolj razburjena sta postajala in konečno sta zrla drug na drugega s prepadenim obrazom.

— Kaj je to? Nobenega poročnega lista ni med papirji, ki nimajo niti male važnosti, — je rekel Kurt hripavo.
— In on je pozitivno trdil, da se nahaja dokument in njegovi listini, katero nosi vedno pri sebi.
Kurt se je jezno udaril po kolčnih.
— Tak slepar, tak goljuf! Takoj sem rekel, da je sama sleparija s tem vnuikom, ki se je namkrat pojavil!
Lena si je grizla ustnico.
— A njegova sličnost s starim stricem! Skoro brez dvoma se mi zdi, da sta si v sorodu!
— Mogoče nezakonski sin lepe Marije Berndt!
Lena si je podprla glavo z rokama.
— Mislim, da nama ne bo prav nič pomagalo, kajti tudi v takem slučaju bi bil upravičen do dedščine. V kolikor mi je znano, ne more nezakonski otrok dobiti dedščine svojega očeta. Razventega bi se pisal p-tem Berndt, ne pa Herfurt.
— Njegov oče ga je lahko pozneje adoptiral. Tudi tega pa ne vrjame. Vrag naj vzame vso to stvar.
— Kaj pa je pravzaprav? Ali je slepar in goljuf, ki se hoče poiz-stiti dedščine?
— On si mora vendar reči, da to ni mogoče brez potrebnih listin. Ali pa je nama le nalagal, da se nahaja poročni list v njegovi listnici? Čudno drugega, — niti legitimacije, niti potnih listov in tudi ne denarja. Zdi se mi, da naju je zvodil za nos.
Lena je srdito pokrtila roki.
— Najraje bi ga ubila! Kaj naj počneva sedaj? Zastonj sva vprizorila ta čedni rop!
Kurt se je hripavo zasmeljal.
— Prijeten položaj! Sedaj lahko preživljava lepe dneve in veliki nego-tovosti. Hvala! Tega ne morem prenašati!
Lena pa je štrčila predse.
— Konečno morava gledati na to, da ostaneva z njim v prijatelj-skem razmerju. Če ima dokument kje skrit, se bo kmalu pokazalo. Za sedaj ga nima in vsled tega temelje njegove izpovedi na slepariji in mi-dva sva raditega še vedno na površini. Čakati pa je strašno težko!
Kurt je zakrskal z zobmi: ter vzkliznil nato jezno:
— Če bi se le zadušil nad cigareto!
Še enkrat sta pričela iskati, med papirji, na tleh avtomobila in pod blazinami, — a ničesar ni bilo mogoče najti.
— Vse je šlo tako gladko. Sedaj pa je bilo vse zaman! — je stokala Lena, napol jezno in napol obupano.
— Vse je šlo tako lepo. Niti najmanjši sum naju ni zadel:
Kurt je vtakni jezno listino v žep ter omahnil stokajoč v blazinjo. Tudi Lena si je trapija možgane ter iskala drugega izhoda.
Kmalu nato sta dospela do svojega stanovanja.
Sluškinje ni bilo doma, kajti ona je imela prosto, kadarkoli je ho-tela.
Kurt je odšel v kuhinjo ter zaagal listine v peči, da bi ga ne izdale. Človek ne more nikdar vedeti, kaj se bo zgodilo. Previdno je razvlekl nato celo pepel.
Močle in mrko sta si sedla brat in sestra nasproti v mali, pustli se bi stanovanja. Vedela nista kaj naj storita, a pripravljena sta bila na vse, da rešita ogroženo dedščino. Nahajala sta se dejanski v skrajno obupnem položaju.

Petnajsto poglavje.

Ko se je Alenka Alving vrnila domov hitreje, kot je domnevala, ji je stopil nasproti Henrik, ki se je baš naspal.
S prijaznim pozdravom mu je dala par paketov ter ga prosila, naj jih položi v stanovanjsko sobo. Odožiti je hotela hitro klobuk in suk-njo.
— Ali sta brat in sestra Berndt še tukaj? — je vprašala Henrika.
— Ne, gospodična Alenka, odpeljala sta se pred nekako eno uro, — je odvrnil stari služabnik ter ni vedel pravzaprav, če naj pove Alenki, kaj je videl med tem. Stramoval pa se je nekoliko svojega spanja ter rajše molčal. Stvar se mu ni zdelala posebno važna.
— Ali je gospod Herfurt tudi odšel?
— Tega ne vem, gospodična Alenka. Po obedu sem serviral kavo in nato me je poslala proč gospodična Berndt s izjavo, da me ne potrebuje več. Jaz naj jih ne motim. Videl sem brata in sestro Berndt, kako sta se odpeljala. Mogoče pa je gospod Herfurt še vedno v salonu.
Alenka mu je pokimala.
— Pogledala bom, — je rekla ter nekoliko zardela.
Henrik je gledal neodločno za njo.
— Ali naj ji povem, kaj sem opazil? — se je vpraševal, razdvojen-ga srca.
Alenka je medtem odšla skozi obednico v rmeni salon in potem, ko je vrgla njez pogled, je obstala za trenutek presenečena.
Ob kamnina je stala mlizica in poleg je sedel Gert Herfurt — ter spal.

(Dalje prihodnjije.)

Dr. FR. MAIDL:

MOLZNA ŽIVINICA MRAVELJ

Zakaj zanima ljudi baš to, kam tekajo mravlje? Vzrok temu vprašanju je pač ta, da mravlje ne tekajo posamič, kakor večina drugih živali, ampak navadno v tropih po sto in sto, včasih tudi v skupinah na tisoče. Njih pot ima podoben ozkega traku. Ti trakovi pa so znani vsakemu prijatelju prirode.

Človek bi mislil, da je lahko odgovoriti na vprašanje, kam tekajo mravlje, zlasti lahko, če bi imel potrpljenje, zasledovati tekanje mravelj v obeh smereh. Toliko truda pa si dajo le redki ljudje. Ta 'mravljinčja cesta' namreč ni tako enostavna, kakor bi sklepali na prvi pogled. Gre namreč čez drn in strn in kar je dostopno mravlji, skoro neznači živalci, ni dostopno človeku. Kar lahko prehodi mravlja brez posebnega truda, to zahteva od človeka včasih velikih naporov. Vzemimo na primer slučaj, ko je treba prodirati skozi goščavo! Zato pa je trideset do petdeset metrov dolga pot za mravljo že utrudljiva in pomeni v primeri s človekom toliko kolikor za slednjega pet kilometrov razdalje, ali eno uro pešhoje. Če presojamo mravlje, moramo na nje gledati z njihovega, ne pa z našega vidika in ne smemo pozabiti, da je ta živalica komaj 10 milimetrov dolga. Če smo torej vse te ovire srečno prebradili in če nismo izgubili poti iz oči, pridemo do mravljišča ali do drevesnega štora, kjer domujejo črne mravlje, ali, če smo šli od mravljišča do mesta, kjer se 'mravljinčji trak' cepi na več pramenov in čijih posamezni pramenčki vodijo k drevesu ali grmu.

Vzemimo najprej prvi primer. Kraj, kamor vodijo ozki trakovi mravelj, je trenutni lovski revir mravljinčje gnezda, od katerega izhaja pot. Če bi mogli mravlje zasledovati globlje v ta kraj, kamor se istekajo njih poti, bi najprej videli, da begajo navidez brezsilno vijugasto sem in tja in da obisku-

jejo eno rastlino za drugo, dokler ne najdejo mastne gosence ali ne baš urnega brošča ali nočnega metulja, ki prespi dan. Če ne bi bile mravlje tako neznačne živalice, če bi bile tako velike kakor so levi in tigri, bi imeli o tem napisane že debele knjige, ki bi pripovedovale, kako krvoločna in zverinska so ta majhna bitja.

Pot ne vodi mravelj vedno v lovski revir. Primeri se tudi, da drži navzgor, po deblu ali na grm. Kaj neki je tam tako visoko, da vabi in vleče mravlje? Lovski plen jih tam ne čaka, drugače ne bi mravlje te-kale nazaj praznih rok in čeljusti. Zato pa opazimo na njih drugo iz-premembo — napet trebušček! To je posebno zaznavno na obročkih zadka, ki so se tako razmaknili, da je med njimi vidna bela koža. Mravlje v tem stanju spominjajo naravnost na človeka, ki je precej dobro rejen, pa so mu hlače zdrk-nile nekoliko nižje in mu je telovnik odkočil malce višje. Česa so se naše mravljičice najdele ali napol? Piva ali vina, tega demona-alko-hola? Ne enega ne drugega. To, kar jih napenja, ni nič drugega kakor neke vrste precej sladka vo-dena tekočina, ki jo izločajo listne uši in druge žuželke.

Običajno brizgajo te živali imenovane izločnice iz konca zadnjega dela telesa, s hitrim gibanjem zad-njih nog. Kapljica kane na spodnji listič ali vejico, kjer se posuši in dobi glazurno prevleko ter je podobna medeni rosi. Naše mravlje polizejo to medeno roso. Znajo pa si tudi preskrbeti te sladčice naravnost pri viru. Zato obiskujejo listne uši, se postavijo za njimi ter začno s svojimi tipakami odpitavati in bržiti listne uši, dokler se jih žival ne usmili. Ko plovčice za-dek in kane iz njega sladka kapljica medene tekočine, se mravlja hvaležno nasrka in odide. Tem ušem ne stori mravlje, ki so sicer razprši krvoloki, nič zalega. Da, pripeti se celo, da jih branijo in ščitijo pred navalom sovražnikov, ki naprimer kakor ličinke tencičarice živijo od listnih uši ali, ki kakor najezdniki, ležajo jajčeca v te-lo listnih uši.

O tem razmerju mravelj do listnih uši so strokovnjaki že mnogo razmišljali in jih primerjali z molzno živino, ki si jo gati človek pri hiši. Zato splošno smatrajo listne uši za molzno živino mravelj, opisano manipulacijo, ki povzroča izpuščanje sladke tekočine pa, za molžo.

Toda vrnimo se zopet k vprašanju mravljinčjih potovi! V stebah in pustinjah toplejših pasov žive vrste mravelj, kojih pota ne dirže niti v lovišča, niti k listnim ušem, ampak na njive in travnike. Tam zbirajo mravlje semena in zrne-je vsam mogočih rastlin in žit ter jih nosijo domov v mravljišča. V veliki suši in poletju se mravlje hrani-jo iz teh zalog. Množina teh zalog včasih tako silno naraste, da vse-bujejo stari zakoniki posebno do-ložbo, čigava last je žito, ki se naj-de v mravljinčjih shrambah.

V tropskih gozdovih Južne Ame-rike nahajamo slednjč mravljinčja pota, po katerih prenašajo mravlje še značilnejše predmete od teh, ki smo jih pravkar opisali. Ta pota gredo čez pragozdna tla in visoko čez nje preko visokih ljan, ki tvorijo viseče mostove in pod vejami in vejicami pragozdnih velikanov, ki jih vežejo ljanje. Poleg tega tvorijo mravlje same žive mostove. Pri-memo se druga druge s čeljustimi za strok, da nastane veriga, po ka-teri hodijo mravlje sem in tja. Tak-šne verige se najdejo posebno v bližini neprehodnih mest nad vodo. Lahko si mislimo, kakšen živahen vrvež vlada na takšnih mostovih. Mravlje se premikajo kakor akrobati in nosijo v svojih čeljustih včasih prav nenavadne reči — o-krogle ali napol okrogle kose zele-nih listov, ki jih drže visoko nad glavami, da se zdi, kakor bi imele s seboj dežnike ali solčnike.

Kaj počenja mravlje s temi li-sti? Ali jih jedo? To vprašanje je dolgo belilo glave učenjkom in opazovalcem. Slednjč so ga rešili. Pfišli so do spoznanja, da mravlje razžvečijo te liste v drobno kašo, v kateri goje nekakšne vrste gob, ki so slične našim šampinjonom. To, kar imajo mravlje od teh gob, pa niso sadovi, marveč mikroskopično majhne oteklino gobnatih vlakenc, ki se vlečejo skozi to zele-no kašo. O tem razmerju pa se morda pomenimo kasneje.

POZOR, ROJAKI

Is naslova na lista, katerega prejimate, je razvidno, kdaj vam je naročilna pošta. Ne čakajte torej, da se vas opominja, temveč obnovite naročnino ad direktno, ali pa pri enem sledočih naših zastopnikov.

- CALIFORNIA**
Fontana, A. Hochevar
San Francisco, Jacob Laushin
- COLORADO**
Denver, J. Schutte
Pueblo, Peter Cullig, John Germ,
Frank Janesh, A. Saffié,
Salida, Louis Costello,
Walsenburg, M. J. Bayuk.
- INDIANA**
Indianapolis, Louis Banich
- ILLINOIS**
Aurora, J. Verbich
Chicago, Joseph Blish, J. Bevdic,
Mrs. F. Laurich, Andrew Spillar,
Cicero, J. Fabian,
Joliet, A. Anzeil, Mary Bambich,
J. Zatelet, Joseph Hrovat,
La Salle, J. Spelich,
Mascoutah, Frank Augustin,
North Chicago, Anton Kobal,
Springfield, Matija Barborich,
Summit, J. Horvath,
Waukegan, Frank Petkovšek in
Jože Zelenc.
- KANSAS**
Girard, Agnes Močnik,
Kansas City, Frank Žagar.
- MARYLAND**
Steyer, J. Černe,
Kitzmiller, Fr. Vodopivec.
- MICHIGAN**
Calumet, M. F. Kobe
Detroit, Frank Stular, Ant. Ja-nezich.
- MINNESOTA**
Chisholm, Frank Gouše, Frank Pucelj,
Ely, Jos. J. Peshel, Fr. Sekula,
Eveleth, Louis Gouše,
Gilbert, Louis Vessel,
Hibbing, John Povša,
Virginia, Frank Hrvatič,
Sheboygan, John Zorman,
West Aills, Frank Skok.
- MISSOURI**
St. Louis, A. Nabrgoj.
- MONTANA**
Klein, John R. Rom,
Roundup, M. M. Panian,
Washoe, L. Champa.
- NEBRASKA**
Omaha, P. Broderick.
- NEW YORK**
Gowanda, Karl Sternleha,
Little Falls, Frank Masla.
- OHIO**
Cleveland, Anton Bobek, Chaa Karlinger, Anton Simclich, Math. Slapnik,
Euclid, F. Bajt,
Girard, Anton Nagode,
Lorain, Louis Balant in J. Kumše,
Niles, Frank Kogovšek,
Warren, Mrs. F. Račar,
Youngstown, Anton Kikelj.
- OREGON**
Oregon City, J. Koblar.
- PENNSYLVANIA:**
Ambridge, Frank Jakše,
Bessemer, Louis Herbar,
Braddock, J. A. Grub,
Broughton, Anton Ipavec,
Claridge, A. Yerina,
Conemaugh, J. Brezovec, V. Ro-vanšek,
Crafton, Fr. Machek,
Export, G. Prvič, Louis Jupan-čič, A. Škerlj,
Farrell, Jerry Okorz,
Forest City, Math. Kamiz,
Greensburg, Frank Novak,
Homer City to okolice, Frank Fe-renchack,
Irvin, Mike Paushek,
Johnstown, John Polanc, Martin Korosheč,
Krayn, Ant. Taušelj,
Luzerne, Frank Balloch,
Manor, Fr. Demšar,
Meadowlands, J. Koprivšek,
Midway John Žust,
Moon Sun, Fr. Podmilšek,
Pittsburgh, Z. Jakše, Vinc. Arb in U. Jakobich, J. Pogačar,
Presto, F. B. Demšar,
Reading, J. Pesčtra,
Steelton, A. Hren,
Unity Sta. in okolice, J. Škerlj,
Fr. Schifrer,
West Newton, Joseph Jovan Willock, J. Petercel.
- UTAH**
Helper, Fr. Kraba.
- WEST VIRGINIA:**
Williams River, Anton Svet.
- WISCONSIN**
Milwaukee, Joseph Tratnik in Jos. Koren,
Racine in okolice, Frank Jelenc.
- WYOMING**
Rock Springs, Louis Jaucher,
Diamondville, V. Lambert.

2. julija: America, Cherbourg, Bremen New York, Cherbourg, Hamburg
3. julija: France, Havre Saturnia, Trst Homeric, Cherbourg Penland, Cherbourg, Antwerpen
4. julija: Europa, Cherbourg, Bremen Volendam, Boulogne Sur Mer, Rotterdam
5. julija: Minnewaska, Cherbourg Milwaukee, Cherbourg, Hamburg
6. julija: Augustus, Napoli, Genova
8. julija: Aquitania, Cherbourg
9. julija: President Harding, Cherbourg, Bremen Olympic, Cherbourg Deutschland, Cherbourg, Hamburg Stuttgart, Cherbourg, Bremen
11. julija: De France, Havre — IZLET Lapland, Cherbourg, Antwerpen Cleveland, Cherbourg, Hamburg New Amsterdam, Boulogne Sur Mer, Rotterdam
15. julija: Columbus, Cherbourg, Bremen
16. julija: Brenzan, Cherbourg, Bremen Leviathan, Cherbourg President Roosevelt, Cherbourg Bremen Majestic, Cherbourg Hamburg Hamburg, Cherbourg, Hamburg
17. julija: Berlin, Boulogne Sur Mer, Bremen
18. julija: Paris, Havre Westernland, Cherbourg, Antwerpen
19. julija: Stotland, Rotterdam, Boulogne Sur Mer
19. julija: Minnetonka, Cherbourg Conte Blancamano, Napoli, Genova
21. julija: Mauretania, Cherbourg Europa, Cherbourg, Bremen Hamburg, Cherbourg, Hamburg Albert Ballin, Cherbourg, Hamburg
22. julija: Berlin, Boulogne Sur Mer, Bremen
22. avgusta: Olympic, Cherbourg Rotterdam, Boulogne Sur Mer, Rotterdam
23. avgusta: Augustus, Napoli, Genova
23. avgusta: Minnekahda, Boulogne Sur Mer
25. avgusta: Redance, Cherbourg, Hamburg
27. avgusta: De France, Havre Brenzan, Cherbourg Columbus, Cherbourg, Bremen America, Cherbourg, Bremen New York, Cherbourg, Hamburg
28. avgusta: Dresden, Cherbourg, Bremen
29. avgusta: Europa, Cherbourg, Bremen Majestic, Cherbourg Penland, Cherbourg Antwerpen Volendam, Boulogne Sur Mer, Rotterdam
30. avgusta: Republic, Cherbourg Bremen St. Louis, Cherbourg, Hamburg Conte Blancamano, Napoli, Genova

CENA

DR. KERMOVEGA BERILA

JE ZNIŽANA

Angleško-slovensko

Berilo

(ENGLISH SLOVENE READER)

Stane same
\$2.—

Naročite ga pri

KNJIGARNI 'GLAS NARODA'
216 West 18 Street
New York City

Vsakovrstne

KNJIGE

POUČNE KNJIGE

POVESTI in ROMANI

SPISI ZA MLADINO

se dobi pri

"GLAS NARODA"

216 W. 18th Street New York, N. Y.

Telephone: CHELSEA 3878

POPOLEN CENIK JE PRIOBČEN
V TEM LISTU VSAKI TEDEN

6 DNI PREKO OCEANA

Najkrajša in najbolj sigurna pot za otovarjanje na ogromnih razmikih:

PARIS 30. junija; 18. julija (7 P. M.) (7 P. M.)

FRANCE 3. julija; 25. julija (7 P. M.) (7 P. M.)

De de France 11. julija; 1. avg. (7 P. M.) (1 P. M.)

Najkrajša pot po Selenicel. Vsekar je v posebni kabini s vsemi sodarni mi udobnostmi. — Pijača in glavna francoska kuhinja. Izredno niske cene. — Vprašajte katerekoli pooblaščenega agenta ali

FRENCH LINE
19 STATE STREET
NEW YORK, N. Y.